

OCTOBER.

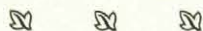
In mijn Novemberstukje van 1937 heb ik verteld van de glanskopmeesjes, die van de hennep-netelvruchtjes kwamen eten en dat de tuinman toen de hennepnetels heeft opgeruimd. Ik verklaarde toen, dat ik stoutweg daar weer hennepnetels zou zaaien en heb dat dan ook gedaan. Welnu, de hennepnetels zijn fraai opgegroeid, de tuinman is nu zoo ver, dat hij er zelf schik in heeft en de meesjes zijn al in Augustus er op af gekomen, blijven nu wel weer den heelen winter. Prachtig zijn hun acrobatische toeren in de buigzame stengels en ook staan ze op de manier van kolibrietjes fladderend in de lucht, om te loeren of er nog nootjes binnen de groote open kelken huizen. Dit brengt ons weer op het onuitputtelijk kapittel van den vogeltrek en de mogelijkheid van het verkrijgen van waarnemingsstations door te zorgen voor voederplaatsen en slaapplaatsen. In een betere wereld zal daar bij het aanleggen van parken en plantsoenen ook wel op worden gelet. In Thijsses's Hof is dat al heel aardig in orde; daar is een andere tuinman, reeds goed ervaren in het modern parkbedrijf. Het is natuurlijk een beetje lastig, dat juist de „onkruiden” het meest bij de vogels in trek zijn. Maar daardoor zijn dezer dagen de braakliggende akkers, bouwterreinen etc. zulke vruchtbare terreinen voor vogelwaarnemingen. Vergeet ook niet de schorren en slikken en de dijkglolliingen. Onze phaenologen mogen vooral in deze maand nog eens goed letten op het verband tusschen vogeltrek en voedselvoorraad o.a. ook de opstelling van de roofvogels langs trekwegen of stuwplaatsen.

Het trio vogeltrek, paddenstoelgroei en bladerenval blijft toch nog altijd voor October het belangrijkste. Weliswaar zijn die verschijnselen het heele jaar door boeiend, maar October geeft ze het overvloedigst en gemakkelijkst te aanschouwen. Van veel belang is het, meteen te letten op weer en wind hier en elders en voor bepaalde plaatsen, bepaalde individuen vergelijkingen te treffen voor verschillende jaren. Hoe lang handhaven zich paddestoelen op éénzelfde groeiplaats en in het bijzonder, hoe gaat het met de bestendigheid van heksenkringen? Ik heb er nog geen een ouder zien worden dan acht jaar. En hoe gaat het met de groeisnelheid van afzonderlijke „hoeden”. Wie niet te oppervlakkig wil werken, moet hier ook eens ondergronds kijken, want bij veel paddestoelen komen de hoeden al kant en klaar boven den grond, met de hoed al heelemaal ontplooid. Dit is o.a. het geval bij *Inocybe*.

Temperatuur en vochtigheidstoestand hebben hier veel te beduiden en vooral ook de afwisseling er van. Let ook eens op groei gedurende den nacht en gedurende den dag. Ge zult een zeer groote verscheidenheid van gedrag kunnen constateeren. Hetzelfde geldt ook voor den bladerval. Vroeger heb ik al eens verteld, hoe een vroege vorst heel wat in de war kan sturen.

Wie individuele waarnemingen doet, moet er eens op letten of de haantje-de-voorsten bij de bladontluiking in April nu ook de eersten zijn om hun blad te laten vallen. Zie de kastanjes voor de R.K. Pastorie van Bloemendaal. Jonge boomen houden hun gebladerte langer in het jaar dan oudere; heel mooi te zien bij Lijsterbes en Meidoorn. In de duinen begint de bladerval aan de windzijde van de struiken maanden eerder dan aan den lijkant. Dat hangt af van het optreden van stormen. De vlieren zien er in het najaar in het duin echt half-en-half uit, naar den zeekant geheel ontbladerd, naar de landzijde soms nog met frisch groen. Op bij uitstek beschutte plaatsen kan de vlier zijn bladeren houden tot de nieuwe knoppen voor het voorjaar weer beginnen uit te botten. Trouwens dat doet de kamperfoelie ook en nog wel sterker. Ook de Ribes, maar dat is een vreemdeling.

JAC. P. TH.

BOEKBESPREKING.

„De Sint-Pietersberg”, door Ir. D. C. VAN SCHAÏK.

Voor mij ligt het zoo juist verschenen boek van Ir. D. C. van Schaik: „De Sint Pietersberg”. Tallooze jaren van voorbereiding zijn noodig geweest voordat dit prachtige werk kon verschij-